

Denumirea masurii: DIVERSIFICAREA ECONOMIEI TERITORIULUI GAL PRIN INVESTITII IN ACTIVITATI ECONOMICE NEAGRICOLE

CODUL Măsurii: M3 / 6A

Tipul măsurii:

- INVESTITII**
- SERVICII**
- SPRIJIN FORFETAR**

1. Descrierea generala a masurii, inclusiv a logicii de interventie a acesteia si a contributiei la prioritatile strategiei, la domeniile de interventie, la obiectivele transversale si a complementaritatii cu alte masuri din SDL

Un numar de 9 din cele 17 UAT-uri componente ale teritoriului au indicele de dezvoltare umana locala (IDUL) mai mic decat 55, incadrandu-se in zone sarace, iar in aceste UAT-uri este rezidenta aproximativ 40% din populatia teritoriului GAL. In teritoriul GAL ocuparea prepondrenta a fortei de munca active este in sectorul agricol si in special in agricultura de subzistenta, ca lucratori familiari neremunerati, care realizeaza productie pentru autoconsum si au venituri foarte mici. Oportunitatile de ocupare prin angajare in alte sectoare decat sectorul primar sunt aproape inexistente, fapt care accentueaza riscul de saracie si excluziune sociala. Masura propusa a pornit de la nevoia de crestere a numarului de locuri de munca prin incurajarea antreprenoriatului local din teritoriul GAL si sustinerea financiara a intreprinzătorilor locali din sectorul neagricol, care isi propun fie sa initieze pentru prima data (start-up) activitati neagricole fie sa modernizeze si/sau sa dezvolte intreprinderile existente, desfasurand activitati neagricole. In urma analizelor din teritoriu, **a rezultat necesitatea dezvoltarii si diversificarii investitiilor in activitati nonagricole care sa asigure locuri de munca in vederea dezvoltarii teritoriului GAL.**

Masura va contribui la: diversificarea activitatilor economice din teritoriul GAL, crearea de oportunitati si optiuni diversificate pentru obtinerea de venituri, crearea de locuri de munca si cresterea gradului de ocupare a fortei de munca din teritoriu, cresterea nivelului de trai si a calitatii vietii, reducerea gradului de saracie si excluziunii sociale.

Obiectivul de dezvoltare rurala al Reg.(UE) 1305/2013 la care contribuie aceasta masura este: Obtinerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor si comunitatilor rurale, inclusiv crearea si mentinerea de locuri de munca, corespunzator art. 4, lit. (c).

Obiectivele specifice ale masurii sunt:

- Diversificarea economiei teritoriului GAL
- Crearea de locuri de munca in teritoriul GAL

Prioritatea din Reg.(UE) 1305/2013 la care contribuie masura este **P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii saraciei si a dezvoltarii economice in zonele rurale**

Prioritatea locala (PL) din SDL la care contribuie masura este PL3: Dezvoltare economica locala prin diversificarea activitatilor si crearea de locuri de munca

Măsura corespunde obiectivelor art. 19 din Reg. (UE) nr. 1305/2013, alin. (1), lit. (b) - Investitii in crearea si dezvoltarea de activitati neagricole

Domeniul de interventie principal la care contribuie masura este **6A**: Facilitarea diversificarii, a infiintarii si a dezvoltarii de intreprinderi mici, precum si crearea de locuri de muncă (conform art.5, aliniat (6) litera (a) din Reg.(UE) 1305/2013)

Obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013 la care contribuie masura sunt:

Mediu si clima, Inovare

Contributia masurii la obiectivul transversal *Mediu si clima* va fi asigurata prin cuprinderea unui criteriu de selectie in care se puncteaza actiuni care contribuie la protectia mediului, sau la adoptarea unor solutii alternative de asigurare a energiei din surse regenerabile. Solicitantii trebuie sa demonstreze ca vor utiliza tehnologii nepoluante si vor aplica in implementarea proiectelor un management corespunzator al deseurilor (colectare selectiva și, dacă este cazul, colectare separata pentru deseurile toxice sau poluante).

Contributia masurii la obiectivul transversal *Inovare* va fi asigurata prin finantarea cu prioritate a activitatilor neagricole din sectoare economice deficitare in teritoriul GAL si cu potential de crestere, care vor crea oportunitati de diversificare a activitatilor economice generatoare de venituri pentru micii intreprinzatori locali din teritoriul GAL, creand locuri de munca si contribuind astfel la reducerea gradului de saracie la nivel local

Complementaritatea cu alte masuri din SDL: aceasta masura este complementara cu masurile **M4, M5, M7, M8**.

Sinergia cu alte masuri din SDL: masurile **M1, M2, M3, M6**, sunt sinergice intrucat contribuie la aceeasi prioritate si anume **P6**: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii saraciei si a dezvoltarii economice in zonele rurale

2. Valoarea adaugata a masurii

Masura va aduce valoare adaugata in teritoriu prin incurajarea antreprenoriatului local, stimularea diversificarii activitatilor economice din teritoriul GAL, crearea de locuri de munca, scaderea gradului de dependenta a populatiei de agricultura de subzistenta, contribuind la schimbarea structurii ocupat ionale a populatiei active prin cresterea gradului de ocupare a populatiei in sectorul neagricol, diminuarea disparitatilor rural-urban.

3. Trimiteri la alte acte legislative

- **Regulamentul (UE) nr. 1305/2013** privind sprijinul pentru dezvoltare rurala acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurala (FEADR)
- **Regulamentul (UE) nr. 1303/2013** de stabilire a unor dispozitii comune privind Fondul european de dezvoltare regionala, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurala și Fondul european pentru pescuit si afaceri maritime
- **Regulamentul (UE) nr. 1407/2013** privind aplicarea art 107 si 108 din Tratatul privind functionarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis
- **Regulamentul delegat (UE) nr. 807/2014** de completare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European si al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurala (FEADR)
- **Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 808/2014** de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013;
- **Legea nr. 31/1990** privind societatile comerciale

- **Legea nr. 346/2004** privind stimularea infiintarii si dezvoltarii intreprinderilor mici si mijlocii, cu modificarile si completarile ulterioare;
- **Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 44/ 2008** privind desfasurarea activitatilor economice de catre persoanele fizice autorizate, intreprinderile individuale si intreprinderile familiale, cu modificarile si completarile ulterioare;
- **HG nr. 226/2015** privind stabilirea cadrului general de implementare a masurilor programului national de dezvoltare rurala cofinantate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurala și de la bugetul de stat, cu modificarile si completarile ulterioare.
- **Ordinul MADR nr.1731/2015** privind instituirea schemei de ajutor de minimis "Sprijin acordat microintreprinderilor si intreprinderilor mici din spatiul rural pentru infiintarea si dezvoltarea activitatilor economice neagricole" ;
- **Programul National de Dezvoltare Rurala 2014-2020**

4. Beneficiari directi/indirecti (grup tinta)

Beneficiari directi:

- Fermieri sau membri ai unor gospodarii agricole din teritoriul GAL (cu exceptia persoanelor fizice neautorizate) care au o activitate de baza agricola pe care isi propun sa o diversifice prin dezvoltarea unei activitati neagricole in teritoriul GAL, in cadrul intreprinderii deja existente, incadrabile in micro-intreprinderi si intreprinderi mici; Solicitantii trebuie sa fie autorizati cu statut minim de PFA, persoanele fizice neautorizate nefiind eligibile.

- Micro-intreprinderi si intreprinderi neagricole mici existente si nou-infiintate (start-up) din teritoriul GAL; O micro-intreprindere este considerata nou infiintata (start-up) daca este infiintata in anul depunerii Cererii de Finantare sau daca nu a inregistrat activitate pana in momentul depunerii acesteia, dar nu mai mult de 3 ani fiscali consecutivi.

Microintreprinderile si intreprinderile mici, atat cele existente cat si cele nou infiintate (start-ups) trebuie să-și desfășoare activitatea propusă prin proiect în teritoriul GAL, punctul/punctele de lucru aferente investitiei finantate prin proiect trebuie să fie amplasate în teritoriul GAL.

Beneficiari indirecti:

Persoanele din teritoriul GAL din categoria populatiei active, aflate in cautarea unui loc de muncă, persoane din teritoriul GAL care beneficiaza de servicii/produse care fac obiectul investitiei realizate in cadrul masurii.

5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)

- Rambursare a costurilor eligibile suportate si platite efectiv de solicitant;
- Plati in avans, cu conditia constituirii unei garantii echivalente corespunzatoare procentului de 100% din valoarea avansului, in conformitate cu art.45(4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Investitii eligibile

- Investitii pentru productia și comercializarea produselor neagricole;
- Investitii pentru activități meșteșugărești;
- Investitii pentru servicii agroturistice de cazare, servicii turistice de agrement;

-Investitii pentru furnizarea de servicii pentru populatie (medicale, sanitar-veterinare, reparatii mașini, unelte, obiecte casnice; consultanță, contabilitate, juridice, audit; servicii informatice; servicii tehnice, administrative, etc)

- Investitii pentru productia de combustibil din biomasă in vederea comercializarii (fabricarea de peleți și brichete din biomasă)

Cheltuieli eligibile

- Constructia, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor ;

- Achizitionarea și costurile de instalare, inclusiv în leasing de utilaje, instalatii și echipamente noi;

- Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci, conform art 45 (2) (d) al Reg. (UE) 1305/2013;

- Onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții-montaj și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.

- Pentru a fi eligibile, toate cheltuielile aferente implementării proiectelor trebuie să fie efectuate pe teritoriul GAL.

- Operatiunile și cheltuielile sunt eligibile, cu respectarea prevederilor Ordinului MADR nr. 1.731/2015, privind instituirea schemei de ajutor de minimis "Sprijin acordat microintreprinderilor si intreprinderilor mici din spatiul rural pentru infiintarea si dezvoltarea activitatilor economice neagricole".

-Tipurile de actiuni si operatiuni eligibile vor fi in concordanta cu obiectivele si prioritatile stabilite in Strategia de Dezvoltare Locala si vor fi detaliate in Ghidul solicitantului aferent acestei masuri, care va fi elaborat si facut public de GAL.

Tipuri de actiuni neeligibile

Investitii neeligibile

- Achizitionarea de utilaje și echipamente agricole si prestarea de servicii agricole;

- Procesarea și comercializarea produselor prevazute în Anexa I din Tratat;

- Productia de electricitate din biomasă ca și activitate economică;

- Achizitionarea de bunuri și echipamente "second hand";

- Cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pt uz personal și pt transport persoane;

- Cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări, pentru aceleași costuri eligibile;

Cheltuieli neeligibile

- Cheltuieli specifice de înfiintare și functionare a întreprinderilor (obținerea avizelor de functionare, taxe de autorizare, salarii angajati, costuri administrative, etc).

- Cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului, cu exceptia costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013, care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;

- Cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:

a. dobânzi debitoare;

b. achizitionarea de terenuri construite și neconstruite;

c. taxa pe valoarea adăugată, cu exceptia cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislatiei nationale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;

d. în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.

e. cheltuieli care fac obiectul finanțării altor programe europene/naționale, conform Cap. 14 și 15- PNDR.

7. Condiții de eligibilitate

- Localizarea proiectului pentru care se solicită finanțare trebuie să fie în teritoriul GAL;
- Proiectul trebuie să contribuie la obiectivele specifice ale măsurii;
- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în unul din tipurile de activități sprijinite prin măsură;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Solicitantul trebuie să demonstreze viabilitatea economică a investiției pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului pentru a se stabili dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare.

8. Criterii de selecție

Proiectele trebuie să se încadreze în SDL și să contribuie la atingerea obiectivelor și indicatorilor din SDL. Criteriile de selecție sunt adecvate specificului teritoriului GAL, fiind în conformitate cu obiectivele prevăzute în SDL și respecta prevederile Reg. (UE) nr.1305/2013 privind tratamentul egal al solicitanților.

Criteriile de selecție stabilite pentru această măsură sunt:

- Investiția propusă vizează o activitate neagrícola deficitară la nivelul teritoriului GAL și/sau cu potențial de creștere (ex textile și pielărie, industrii creative și culturale-inclusiv meșteșuguri, servicii pentru populație, servicii în tehnologia informației, agroturism etc);
- Investiția vizează servicii agroturistice sau de agrement în zone din teritoriul GAL cu potențial turistic ridicat;
- Solicitantul nu a mai beneficiat în ultimii 3 ani de fonduri comunitare nerambursabile pentru o investiție similară;
- Investiția creează locuri de muncă în activități neagricole. Fiecare loc de muncă creat va fi finanțat cu max. 80.000 Euro;
- Investiția vizează utilizarea energiei din surse regenerabile;
- Investiția utilizează tehnologii nepoluante și un management corespunzător al deșeurilor.
- Investiția utilizează tehnologii/metode/procese inovative

Criteriile de selecție vor fi detaliate în Ghidul solicitantului aferent acestei măsuri, care va fi elaborat de GAL, având în vedere prevederile art. 49 al R (UE) nr. 1305/2013 referitoare la tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu obiectivele și prioritățile din SDL.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

- Deoarece pentru această măsură nu este prevăzută în Anexa II din Reg. (UE) nr. 1305/2013

valoarea maximă a cuantumului sprijinului și intensitatea, GAL va aplica pentru proiectele de modernizare/dezvoltare întreprinderi mici sau micro-întreprinderi non-agricole ca tip de sprijin ”rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv”, în limita a maximum 200.000 euro valoare nerambursabilă;

- Intensitatea sprijinului va fi de 90% din valoarea cheltuielilor eligibile din proiect;
- Sprijinul se acordă cu respectarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1407/2013 și a Ordinului MADR nr. 1731/2015 privind ajutorul de minimis: nu va depăși 200.000 euro/beneficiar pe durata a trei exerciții financiare consecutive.

Valoarea eligibilă a proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 euro și 200.000 euro.

Valoarea maximă nerambursabilă a unui proiect va fi stabilită prin Ghidul solicitantului și Apelul de selecție, pentru fiecare sesiune de depunere lansată de GAL.

10. Indicatori de monitorizare: Conform 6A - Locuri de muncă create

Indicatori locali:

- număr de locuri de muncă create în activități non-agricole: min. 13
- număr de beneficiari care utilizează energie regenerabilă: min. 1